

Beszámoló az MTA Regionális Tudományos Bizottság 2009. március 16-i üléséről

Az ülésen a résztvevők megvitaták az RTB Munkaprogramját, mely az alábbi főbb pontokat tartalmazza:

Fő szervezeti cél: fiatal minősített oktatók/kutatók bevonása az MTA köztestületbe és a regionális tudományi közéletbe.

Fő tudományos cél: a regionális mesterszakok és doktori programok tananyagának színvonalas kidolgozásához szükséges szakmai viták, együttműködések, információáramlás hátterének kialakítása.

Nagy konferenciát nem rendezünk, hanem kisebb létszámú, az interaktív véleménycsere, vitára alkalmas tudományos fórumokat, amelyeken doktorjelöltek, más akadémiai bizottságok tagjai és gyakorlati szakemberek is részt vehetnek. Elsősorban a meglévő kezdeményezések, rendezvények koordinálása áll előtérben, nem pedig újak kitalálása, elsősorban olyan feladatokat vállalunk fel, amelyekre adottak a szervezők (RTB tagok). Az RTB elnökségén kívül minél több bizottsági tagnak lehetőséget adunk a szervezésre, a tudományos közéletben való aktív részvételre, főleg albizottságok létrehozásával.

1. Információáramlás

Kéthavonta „Hírlevél” megjelentetése, melyet az RTB titkára (Káposzta József) állít össze, bekérve a regionalista műhelyekből, RTB köztestületi tagoktól az információkat, elsősorban tudományos jellegűeket (konferenciák, kiadványok, védések stb.). A Hírlevelek archiválása az MTA RKK honlapján történik.

Kör-e-mail rendszer: Hofman Dolores (titkárnő), az eseti aktuális információkat (rendezvények, könyvbemutatók, védések stb.) küldi körbe.

TÉT-ben a hírlevelek alapján RTB-rovat indítása (Káposzta József).

2. Bizottsági működés

Az MTA doktori eljárás megindításához elvárt regionális tudományi habitus vizsgálati feltételek aktualizálása (publikációs követelmények, pontozás).

Az MTA doktorainak a „regionális tudományhoz”, mint az MTA tudományági nyilvántartásához történő átjelentkezés ösztönzése az MTA Köztestületi Adatbázisában.

Bevezetjük az RTB „tanácskozási jogú állandó meghívottai” elnevezést mindazon tudományos minősítésűekre, főleg MTA doktoraira, akik eddig is részt vettek a bizottság munkájában de köztestületi tagként más bizottságban vannak regisztrálva, a regionális tudomány interdiszciplinaritása miatt őket is bevonjuk az információáramlásba (kör-e-mailek, hírlevelek) és az albizottságok munkájába.

A regionális tudományi doktori iskolákban folyó képzések szakmai feltételeiről, az elvárt ismeretkörökről RTB javaslat, állásfoglalás kidolgozása.

Könyvbemutatók szervezése, főleg több regionális műhely részvételével született (nem egy adott tanszék, avagy intézet) nivós tudományos kiadványoké.

Albizottságok, amelyek tudományos kérdések szerint szerveződnek és lehetőséget adnak az interaktív véleménycsere: legfeljebb 6–7 kellene (RTB elnökségi tagok és magas presztízsű bizottsági tagok vezetésével), albizottságon belül elvárt az erős szakmai kohézió

(albizottság tagjainak száma legalább: 6-8 fő), az MTA más bizottságaiból is jöhetnek, nem minősítettek (pl. doktorjelölteket, gyakorlati szakembereket) is meg lehet hívni és egy RTB tag több albizottságban is részt vehet.

3. Rendezvények

Fontos, hogy RTB szintű rendezvény ne legyen sok, elég évente max. 3 (így is nagyon sok összejövétel van), a többi rendezvényt albizottságok és regionalista műhelyek szervezik (utóbbiban az RTB társszervező): Más MTA bizottságokkal közösen szerveződők: Településtudományi, Munkatudományi, Társadalomföldrajzi, Közgazdaságtudományi stb., évente maximum egy ilyen rendezvény elég (évente döntjük el, hogy melyik bizottsággal vesszük fel a kapcsolatot).

Regionális tudományi nyári egyetem (12–15 fő PhD-hallgató, lehetőleg doktorjelöltek, jelentkezéshez dolgozatot kell leadniuk): 3–4 napos (naponta 1–1 felkért előadó), naponta más-más adott témakörrel (a felkért előadó témájához kapcsolódik) délelőtt előadás és vita, délután a témához kapcsolódó 3–4 fiatal előadása (egymást opponálják), este kötetlen szakmai beszélgetések. Célszerű lenne az MRTT-vel együtt szervezni.

„Fiatal regionalisták konferenciája” Győrött az RTB társszervező lesz (2 évente, doktoranduszoknak tartják), amely egyúttal a regionális tudományi doktori iskolák és regionalista doktori szakmai programok összejövetele is.

Posztdoktori konferencia: az utóbbi 3 évben regionalista témából doktori címet szerzett minősítettek előadásai, két évente egyszer (előadások CD-n megjelennek), amikor nincs a fiatal regionalistáknak konferencia.

4. Albizottságok

Legfeljebb 6-7, lehetőleg mindegyik RTB köztestületi tag találjon magának albizottságot), amelyek egy-egy szűkebb tudományos téma köré szerveződve, vitaüléseket szervezve lehetőséget adnak az interaktív véleménycserére (nemcsak RTB tagok részvételével).

Javasolt albizottságok:

- Innovációkutatási albizottság, elnöke: Varga Attila.
- Képzési albizottság, elnöke: Lengyel Imre.
- Közigazgatási kutatási albizottság, elnöke: Pálné Kovács Ilona.
- Kutatásmódszertani albizottság, elnöke: Nemes Nagy József.
- Területi politikai albizottság, elnöke: Rechnitzer János.
- Regionális szociológiai albizottság, elnöke: Szirmai Viktória
- Régiónörtörténeti kutatások albizottság, elnöke: Baranyi Béla.

5. Teendők 2009-ben

Albizottságok létrehozása: albizottsági elnökök, titkárok felkérése

Felelős: Lengyel Imre; határidő 2009. április 5.

Albizottsági munkaprogramok összeállítása (1–3 évre), „törzstagok” felkérése

Felelős: albizottsági elnökök; határidő 2009. április 30.

Hírlevél: az információk gyűjtése, a hírlevél rendszeres közreadása

Felelős: Káposzta József; határidő folyamatos.

Az RTB tanácskozási jogú állandó meghívottai listájának összeállítása és felkérése

Felelős: Lengyel Imre; határidő 2009. április 30.

Az MTA doktori eljárás megindításához elvárt habitus vizsgálati feltételek aktualizálása (publikációs követelmények, pontozás stb.)

Felelős: Lengyel Imre; határidő 2009. május 31.

Az MTA tudományági nyilvántartásában az MTA doktorainak a regionális tudományhoz történő átjelentkezés megszervezése és ösztönzése

Felelős: Lengyel Imre; határidő 2009. március 31.

Fiatál regionalisták konferenciája: 2009. június 4–5.

Felelős: Rechnitzer János; meghirdetés határideje 2009. február

Posztdoktori konferencia: első alkalommal Szegeden (2010 márciusában), egyúttal az MTA Szegedi Területi Bizottságának meglátogatása

Felelős: Lengyel Imre (egynapos konferencia, több szekcióval).

Nyári egyetem: Első alkalommal 2010-ben (Babavölgyben, a gödöllői egyetem mintáüzemében, 12–15 fő PhD-hallgató): 3–4 napos (3–4 felkért előadó)

Felelős: Lengyel Imre és Káposzta József; határidő: 2009. október 31.

MTA Közgazdaságtudományi Bizottsággal közös bizottsági ülés, Paul Krugman és az 'új gazdaságföldrajz' (alternatív téma: A közgazdaságtudományi felsőoktatás dilemmái)

Felelős: Varga Attila; megszervezés (eldöntés) határideje: 2009. április 30.

MTA adatbázisaiban a tudományterület és tudományág megadása (Tolnai Márton, az MTA Kutatásszervezési Intézete igazgatója levele alapján). A hazai tudományágak közé a regionális tudomány nemrég került fel, emiatt tudományunk művelői korábban még a társtudományok (földrajz, közgazdaságtudomány, szociológia stb.) listáin szerepeltek. A regionális tudomány teljes körű hazai elfogadottságában fontos, hogy mindazok, akik a regionális tudományhoz tartozónak vallják magukat, átiratkozzanak az MTA köztestületi adatbázisában a regionális tudomány szakterülethez. A tudományterülethez, -ághoz való tartozás nyilvántartására két adatbázis szolgál:

1. A kérdés kezelése az MTA Doktori Tanács nyilvántartása szempontjából: Az MTA doktora cím (+ a tudomány doktora fokozat, + a kandidátusi fokozat) közhiteles nyilvántartása az MTA Doktori Tanács Titkárságának feladata és jogköre. Az Ő nyilvántartásukban és közléseikben – az anyakönyvi nyilvántartáshoz hasonló kötelezettségük miatt – a tudományos fokozat, illetve cím megszerzésekor megjelölt tudományterületet kell megjeleníteniük, ezen később nem lehet módosítani.

2. A kérdés kezelése az MTA Köztestületi Adatbázis szempontjából: Az MTA köztestületének tagjait az MTA Kutatásszervezési Intézete egy köztestületi adatbázisban tartja nyilván és jeleníti meg az mtakoztest.hu honlapon. Az adatbázisban lévő köztestületi tagok szakterülete három adattal is bemutatásra kerül: 1.a tudományos fokozat szakterülete, 2. a szűkebb szakterülete 3.a tudományos bizottsághoz tartozása.

Az adatbázisban az adatok közül szabadon változtatható a szűkebb szakterület és a tudományos bizottsághoz való tartozás. A tudományos fokozat szakterülete esetében a tudomány doktora és tudomány kandidátusa fokozatosok (jellemzően 1994 előtti) a diplomájukban megjelölt szakterületet közölhetik. Az 1994 után szerzett MTA doktora fokozato-

sok diplomájában szakterület megjelölés nem szerepel, ezért Ők a Köztestületi Adattárban szabadon megjelölhetnek szakterületet. A PhD-fokozattal rendelkezők is megjelölhetik szakterületként a regionális tudományt.

Következő a javaslatunk: az 1994 után szerzett MTA doktora fokozattal rendelkező kollégák a köztestületi adatbázisban tudományos fokozatuk szakterületének megjelölését módosíthatják – PhD fokozatos kollégák – ha a regionális tudományban védték disszertációjukat – megjelölhetik szakterületként a regionális tudományt. Fentiek alapján kérjük a kollégákat, hogy az MTA Köztestületi Adatbázisban módosítsák tudományterületüket.

Gulyás László